

Adviezen bij het keukentafelgesprek: mijn rol als burger met een visuele beperking of doofblindheid

---

31 Aanbevelingen voor Wmo-raden, cliëntenorganisaties en burgers

Inhoudsopgave

A. Melding	3
B. Onderzoek	3
C. Formele aanvraag voor maatwerkvoorziening	4
D. Bezwaar en beroep	4
E. Vervolg.....	5

Leeswijzer

Deze leidraad schetst mogelijkheden en kansen voor gemeenten en burgers met een visuele beperking of doofblindheid bij het keukentafelgesprek. De leidraad is opgesteld voor:

- Wmo-raden die hun gemeente kritisch willen volgen en adviseren
- cliëntenorganisaties die hun leden willen informeren
- individuele burgers die willen weten wat hun positie is.

De leidraad volgt stapsgewijs de stappen in de gemeentelijke procedure. We beginnen telkens met de beschrijving van een specifieke stap. Daarna volgen aanbevelingen voor burgers: waar moet hij op letten, wat kan hij doen? In deze leidraad zijn extra aandachtspunten toegevoegd ten behoeve van mensen met een visuele beperking en de gevolgen daarvan.

Auteurs

Henk Beltman (Aandacht voor iedereen)

Laura Hoogstraten (Oogvereniging)

Aandacht voor iedereen

Het programma 'Aandacht voor iedereen' heeft als doel het toerusten van Wmo-raden en belangenbehartigers. Een onderdeel van het programma is het beschikbaar stellen van bruikbare informatie en hulpmiddelen waarmee Wmo-raden, belangenbehartigers en cliëntenraden hun adviesrol beter kunnen vervullen als de gemeenten hun beleid ontwikkelen. De Adviseurs Versterking Wmo kunnen helpen bij het gebruik van deze hulpmiddelen. De toolkit die hieruit ontstaat, wordt verspreid via de communicatiekanalen van het programma en de websites van Aandacht voor iedereen. Nadere informatie is te verkrijgen bij de kennismakelaar Henk Beltman (henkbeltman@zorgbelang gelderland.nl) en op de website www.aandachtvooriedereen.nl.

Adviezen bij het keukentafelgesprek

Het keukentafelgesprek is een belangrijk onderdeel van de procedure naar het verkrijgen van maatschappelijke ondersteuning, in het bijzonder van een maatwerkvoorziening. Deze leidraad geeft 31 aanbevelingen om de rol van de burger met een visuele beperking of doofblindheid bij het keukentafelgesprek te versterken. Wat betekent dit voor de inrichting van het keukentafelgesprek door uw gemeente en hoe kan de burger daarin een krachtige positie innemen?

A. Melding

Bij deze stap doet de burger zelf, of een betrokkene (bijvoorbeeld een familielid), een melding bij het college van burgemeesters en wethouders van een verzoek om maatschappelijke ondersteuning omdat hij beperkingen heeft in zelfredzaamheid of het meedoen aan de samenleving.

1. Geef bij de melding direct aan in welke vorm de communicatie het beste kan verlopen in verband met de visuele beperking of doofblindheid. Denk aan STEP (Schriftelijk, Telefonisch, Elektronisch, Persoonlijk). Geef aan wat uw persoonlijke voorkeur heeft, bijvoorbeeld grootletterdruk of toegankelijke digitale brieven.
2. Let erop dat het college binnen 2 weken de ontvangst van de melding bevestigt en de mogelijkheid van een persoonlijk plan aangeeft.
3. Vraag om een heldere uitleg van de procedure rond het keukentafelgesprek. Indien nodig, kunt u de procedure ook opvragen.
4. Stel als burger zelf een persoonlijk plan op (een plan waarin iemand aangeeft hoe hij denkt dat zijn ondersteuning er uit kan zien).
5. Dien dat persoonlijk plan binnen 7 dagen in.
6. Vraag om een onafhankelijke cliëntondersteuner die met je meedenkt, onder meer bij het opstellen van het persoonlijk plan (bijvoorbeeld een vrijwillige cliëntondersteuner van de Oogvereniging of een vrijwillige ouderenadviseur).

B. Onderzoek

Bij deze stap worden de behoeften, kenmerken en voorkeuren van de burger door de gemeente in het gesprek met de burger vertaald naar een vorm van maatschappelijke ondersteuning. De gemeente zal streven naar een oplossing via een algemene voorziening, als die niet passend is kan er een individuele maatwerkvoorziening komen, of een mix van beide voorzieningen.

7. Let erop dat het gesprek bij de burger thuis plaatsvindt.
8. Vraag om een uitleg in heldere taal van de procedure rond het keukentafelgesprek. Geef hier opnieuw aan welke communicatievorm het beste bij u past.
9. Let erop dat alle levensgebieden (welzijn, wonen, inkomen, arbeid) ter sprake komen.
10. Geef goede uitleg over de visuele beperking of doofblindheid en de gevolgen voor het dagelijkse leven. Zorg bijvoorbeeld voor een ervaringsbril om te laten zien wat u wel en niet kunt zien.
11. Zorg ervoor dat de mantelzorger bij het gesprek aanwezig is en betrokken wordt. De mantelzorger heeft overigens zelfstandig recht op eigen maatschappelijke ondersteuning en cliëntondersteuning.
12. Let erop dat mantelzorg niet wettelijk verplicht is.

13. Kijk of de gespreksvoerder van de gemeente kennis heeft van de verschillende doelgroepen en de gevolgen van een visuele beperking of doofblindheid.
14. Is de gespreksvoerder van de gemeente in staat tot inlevingsvermogen (oog voor het belang van het gesprek, respect voor privacy)?
15. Is de gespreksvoerder van de gemeente in staat de kwaliteiten van de burger in te schatten (bijvoorbeeld niet meegaan in zelfoverschatting)?
16. Wordt tijdens het gesprek duidelijk wat de criteria zijn voor het in aanmerking komen voor een individuele maatwerkvoorziening?
17. Heeft de gesprekvoerder van de gemeente aandacht voor het vertrouwensaspect en continuïteit van ondersteuning die voor mensen met visuele beperking en doofblindheid belangrijke kernwaarden zijn voor de maatwerkvoorziening? Men kan bijvoorbeeld niet zien wat iemand in zijn/haar huis uitvoert.
18. Wees ervan bewust dat het voor een maatwerkvoorziening mogelijk is om een persoonsgebonden budget aan te vragen.
19. Let erop dat er informatie wordt gegeven over de mogelijkheid om personen uit het sociale netwerk in te schakelen voor ondersteuning en zo ja, onder welke voorwaarden.
20. Vraag na wat het beleid van de gemeente rond de eigen bijdrage is. De gemeente mag niet afwijzen op grond van inkomen of vermogen.
21. Vraag om het verslag van het gesprek in de gewenste leesvorm en om de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in het verslag.
22. Let er op dat beide partijen het goedgekeurde verslag ondertekenen.

C. Formele aanvraag voor maatwerkvoorziening

Bij deze stap dient de burger formeel een aanvraag in voor een maatwerkvoorziening bij het college van burgemeester en wethouders.

23. Dien als burger een goed onderbouwde aanvraag, gebaseerd op het persoonlijk plan en het verslag van het keukentafelgesprek, in bij het college van burgemeester en wethouders.
24. Let erop dat het college binnen 2 weken een beslissing neemt.

D. Bezwaar en beroep

Bij deze stap neemt de burger actie als hij het niet eens is met de beslissing van het college van burgemeester en wethouders. De trend is dat de gemeente juridische procedures wil voorkomen en dat er via een vertrouwenspersoon, mediator naar bemiddeling wordt gestreefd.

25. Wees goed op de hoogte van de procedure van bezwaar en beroep en vraag de gemeente om heldere informatie.
26. Vraag rechtsbijstand bij uw bezwaar
27. Ga goed onderbouwd in bezwaar bij de gemeente (volgens de Algemene Wet Bestuursrecht).
28. Ga goed onderbouwd in beroep bij de rechter.

E. Vervolg

Bij deze stap informeert de burger de gemeente als zijn levensomstandigheden zijn veranderd en overlegt hij met de gemeente over eventuele aanpassing van de ondersteuning.

29. Informeer de gemeente tijdig als de omstandigheden aanmerkelijk zijn veranderd.
30. Is uw aandoening progressief kunt u dat in het keukentafelgesprek aangeven.
31. Ga in gesprek met de gemeente over aanpassing van de maatschappelijke ondersteuning.

Verder lezen

Voor meer informatie verwijzen wij naar:

- www.aandachtvooriedereen.nl
- www.rondekeukentafelgesprek.nl

Voor vragen en advies over visuele beperkingen kunt u contact opnemen met de Ooglijn. De Ooglijn is er voor wie zelf of in zijn omgeving te maken heeft met een visuele beperking, oogaandoening of doofblindheid.

- T 030 29 45 444 (ma t/m do, 10.00 - 15.30 uur)
- ooglijn@oogvereniging.nl
- Twitter: @ooglijn

Hoe helpt Aandacht voor iedereen?

Aandacht voor iedereen helpt Wmo-raden, belangenbehartigers, cliëntenraden en gemeenten bij de voorbereiding op de komende decentralisaties in het sociale domein. De Adviseurs Versterking Wmo van het programma kunnen ondersteuning bieden bij inhoud en processen op lokaal niveau bij deze veranderingen.

Aandacht voor iedereen heeft een leidraad gemaakt over het keukentafelgesprek. De leidraad bevat algemene suggesties voor de burger die een keukentafelgesprek met de gemeente heeft. Elke groep cliënten heeft specifieke kenmerken en daarom moet de leidraad van Aandacht voor iedereen worden toegespitst op de eigen bijzondere situatie. De Oogvereniging heeft daarom aan de algemene leidraad een aantal specifieke aandachtspunten voor mensen met een visuele beperking toegevoegd.

Programma Aandacht voor iedereen

De handreiking 'Adviezen bij het keukentafelgesprek' is een uitgave van programma Aandacht voor iedereen. Het programma is opgezet om Wmo-raden en belangenbehartigers te informeren over de transitie en de transformatie AWBZ-Wmo en over hun rol daarbij. Aandacht voor iedereen wordt gefinancierd door het ministerie van VWS. De bij het programma betrokken landelijke organisaties zijn: CSO, Ieder(in), Koepel Wmo-raden, LPGGz, Mezzo, NPCF, Oogvereniging, Per Saldo en Zorgbelang Nederland. Aandacht voor iedereen werkt nauw samen met het Transitiebureau van VNG en VWS.

Voor meer informatie over Aandacht voor iedereen en over de activiteiten en de ondersteuningsmogelijkheden die het programma kan bieden, kunt u contact opnemen met het programmasecretariaat:

Programma Aandacht voor iedereen
Postbus 1038
3500 BA Utrecht
T 030 291 6622
secretariaattransitie1@iederin.nl
www.aandachtvooriedereen.nl

Oogvereniging

Voor meer informatie over de Oogvereniging:

Postbus 2344
3500 GH Utrecht
T 030 2992 878
info@oogvereniging.nl
www.oogvereniging.nl